

Innst. O. nr. 80

(2001-2002)

Innstilling fra finanskomiteen om lov om endringar i skatte- og avgiftslovgivinga mv.

Ot.prp. nr. 75 (2001-2002)

Til Odelstinget

1. FRITAK FRA ARVEAVGIFT FOR VISSE SAMBOERE

1.1 Sammendrag

Generelt om fritaket

Bakgrunnen for framlegget om fritak frå arveavgift for visse sambuarar er det gjort rede for i punkt 1.1 til 1.5 i proposisjonen.

Dei omsyn som ligg til grunn for at ektefellar etter norsk rett er fritakne frå arveavgift, går fram av forarbeida til arveavgiftslova av 1964.

Av di sambuarar ikkje har felleseige, vil noko av argumentasjonen i forarbeidene om ektefellar vera mindre relevant. Argumentet om at arv og gåve ofte ikkje fører med seg nokon reell auke i skatteevna, gjeld likevel også for mange sambuarar.

Omsynet til sambuarane sine felles barn talar også for fritak for arveavgift. I fall arveavgifta fører til at den tidlegare felles bustaden må seljast, vil dette kunne føre til at barna vert rivne opp frå sitt vante miljø.

Gåver mellom sambuarar er avgiftspliktige berre dersom givar har oppretta testament til føremon for sambuaren. Dette vil kunne motverke at sambuarar opprettar testament, noko som regelmessig ville styrke den økonomiske situasjonen til gjenlevande sambuar og eventuelle barn.

Ei eventuell utviding av den lovmessige arveretten og retten til å sitja i uskifte, vil måtte skje gjennom ei endring av arvelova. Dette er endringar som særleg vil kunne styrke og sikre ei tryggare økonomisk stilling for dei etterlatne sambuarane og deira barn.

Ein avgiftspliktig arvtakar under 21 år som tek i mot arv etter sin forsørgjar, får frådrag i avgiftsgrunnlaget. Han kan trekkje frå eit fastsett beløp for kvart år som manglar på at han har fylt 21 år. I 2002 vart det årlege frådraget sett opp frå 25 000 kroner til 35 000 kroner. Regjeringa meiner det er viktig å skjerme barn som får arv etter forsørgjaren og gjer framlegg om å auka det årlege frådraget til 50 000 kroner.

Framlegget får òg verknad for barn som har gifte foreldre eller om forsørgjaren er einsleg.

Regjeringa gjer framlegg om at endringa skal gjelde for arv der råderetten er oppnådd 1. januar 2002 eller seinare. Dette krev endring i avgiftsvedtaket for 2002.

Val av sambuaromgrep

Det finst ikkje nokon eintydig definisjon av kven som kan seiast å vera sambuarar. Folketrygdlova § 1-5 slår fast at reglane for ektefellar i folketrygdlova også skal gjelde for to ugifte personar som lever saman når paret a) har eller har hatt felles barn, eller b) tidlegare har vore gifte med kvarandre.

Skattelova likestiller også visse sambuarar med ektefellar. Dette gjeld sambuarar med særskild meldepikt etter folketrygdlova § 25-4. I tillegg til sambuarar som nemnt i folketrygdlova § 1-5, gjeld dette sambuarpar som har budd saman i 12 av dei siste 18 månadene når dei får pensjon, overgangsstønad frå folketrygda eller avtalefesta pensjon.

Departementet er samd med arveavgiftsutvalet, som meiner at sambuarar etter folketrygdlova § 1-5 bør likestillast med ektefellar. Dette reiser ikkje store administrative problem eller bevisproblem. Avgiftsfritaket vil truleg ha mest å seie for gjenlevande sambuar som sit att med felles barn etter dødsfallet, og slikt fritak er oppnådd med ei endring som vert avgrensa etter forslaget.

Departementet ser at det kan vera grunn til å vurdere ei likestilling også for visse andre grupper av sambuarar. Men dette vil krevje utreiing og truleg ny høyring. Det vidare arbeidet må òg sjåast i samanheng med eventuelle endringar som skjer for sambuarar i arve- og familieretten. For barn av sambuarar vil det i første rekkje vera skiftereglane som avgjer når arven fell og arveavgifta dermed vert utløyst.

Nærare om definisjon av sambuaromgrepet i folketrygdlova § 1-5

I folketrygdlova § 1-5 tredje ledd er sambuarar definerte som to ugifte personar som lever saman og som

anten har eller har hatt felles barn (under dette felles adoptivbarn) eller som tidlegare har vore gifte med kvarandre. Det er gitt nærare reglar i fjerde ledd om kva som ligg i kravet til at dei skal leva saman. Bur partane i ulike deler av same hus, vert dei likevel rekna å leva saman. Men har huset meir enn fire sjølvstendige bueningar, kan det gjerast unntak frå dette dersom dei bur i kvar si klårt separate buening. Når to personer som har barn saman bur i kvar sin del av tomannsbustad, vert dei såleis rekna som sambuarar. Om dei til vanleg bur saman, fører ikkje mellombels separat bustad, til dømes på grunn av utdanning eller militærtjeneste, til endring. Ved varig brot blir sambuarskapet rekna som avslutta frå den dagen sambuarane flytter frå kvarandre. Testament mellom sambuarar vil ofte vera slik utforma at arveretten fell bort ved varig brot mellom dei. I så fall oppstår ikkje avgiftsspørsmål etter slikt brot.

Departementet gjer framlegg om at det i ein ny § 47A blir teken inn ein uttrykkeleg definisjon av omgrepet sambuar. Det vil lette lesinga av lovteksten fordi ein utan fare for mistydingar da kan bruke uttrykka "ektefellar" og "sambuarar" i den lovteksten der dette er relevant.

Andre endringar i arveavgiftslova som konsekvens av fritak for arveavgift

Når sambuarar som kjem inn under folketrygdlova § 1-5 blir likestilte med ektefellar med omsyn til avgiftsfritak, meiner departementet at også dei reglane som fører med seg plikter for ektefellar, bør gjelde sambuarar. Avgiftsplikta for gåver er i hovudsak innskrenka til å gjelde gåver til arvingar og deira nærstående, fordi eit viktig formål med avgiftsplikt på visse gåver er å hindre omgåing av plikta til å svare avgift av regulær arv. Det er denne avgrensinga som er lagt til grunn for arveavgiftslova. Når gåve til slektningar av ektefelle til givar eller til ektefellar til slektningar av givar kjem inn under avgiftsplikta, er det liten grunn til at ikkje tilsvarende skal gjelde for sambuar når sambuarar og ektefellar elles blir likestilte. Dei same reglane som har vore sett som naudsynte for å hindre omgåing av plikta til å svare arveavgift, bør også gjelde sambuarar og deira slektningar.

Etter § 2 bokstav a kjem gåve til næraste arving til ektefellen til givar etter lova inn under plikta til å svare arveavgift. I dag kjem ikkje gåve til sambuar sitt særkullsbarn inn under avgiftsplikta, med mindre sambuar eller særkullsbarnet er nemnd i testamentet til givaren. Etter forslaget blir regelen utvida til å gjelda gåve til sambuar sin næraste arving etter lova. Gåve til foreldre og svigerforeldre vil vere avgiftspliktig om givar eller ektefelle ikkje sjølv har livsarvingar. Avgiftsplikta er foreslått utvida til å gjelde gåve til foreldre til sambuar.

Etter § 2 første ledd bokstav c vil gåve til livsarving etter ektefellen sin næraste arving vera avgifts-

pliktig. Det blir såleis avgiftsplikt om ektefellen gir gåve til barnebarn av ektefellen (barn av særkullsbarn). Ved endring av § 2 bokstav a vil dette etter bokstav c også gjelde livsarving etter næraste arving til sambuar.

Etter § 2 første ledd bokstav d er det avgiftsplikt for gåve til ektefellen til nokon som fell inn under bokstav a til c. Etter forslaget blir bokstav d utvida til å gjelde gåve til sambuar til nokon som fell inn under a til c. Ved utvidinga vil også gåve gitt sambuar til barn og eventuelle barnebarn bli avgiftspliktig. Avgiftsplikta vil også gjelde for gåve til sambuar av ein som er nemnd i testamentet til givaren. Regelen vil også hindre omgåing ved at ei gåve bli gitt avgiftsfritt til ektefelle eller sambuar til ein person som sjølv er avgiftspliktig.

Etter § 2 første ledd bokstav e er det avgiftsplikt for gåve til mellom anna eit selskap der nokon som fell inn under a til d er aksjonær. Ved endring av bokstav a og d vil bokstav e også omfatte sambuarar.

Etter § 2 andre ledd andre punktum er det avgiftsplikt for gåve om mottakar eller ektefellen til denne er tilgodesett i testamentet til givaren og gåva blei gitt mindre enn fem år før dødsfallet. Krinsen av avgiftspliktige blir her foreslått utvida til å gjelde sambuarar.

I § 2 fjerde ledd blir det presisert at det er uten relevans for dei reglane som her er omtalt om ekteskapet er oppløyst ved død. Det blir gjort framlegg om at dette også skal gjelda for sambuarar.

§ 5 fjerde ledd fastset at ein inntektsnytar skal reknast som eigar av den kapitalen som er avsett til inntektsgrunnlag i fall kapitalen skal tilfalle nokon av hans eller ektefellen sine slektningar i rett nedstigande line, eller ektefelle til slik slektning. Etter forslaget skal dette gjelde også for sambuarar.

§ 7 femte ledd regulerer kven arven skal reknast å kome frå om ektefellar har oppretta felles siste viljeerklæring (typisk gjensidig testament). Om det etter tolkinga av testamentet er usikkert kven arven kjem frå, skal den reknast å kome frå begge med ein halvpart frå kvar. Arv som fell på nokon som berre blir omfatta av den eine ektefellen sine arvegangsklasser etter arvelova, vert rekna heilt å kome frå denne.

§ 8 andre ledd første punktum fastset at når nokon døyr før han har skaffa seg råderetten over midel som han elles ville ha avgiftsplikt av, skal den som midelen går til reknast å ha fått arven direkte frå den opphavlege givar eller arvlatar. I andre punktum er det gjort eit unntak frå denne regelen. Om midelen fell på ektefellen til den døde, skal avgifta reknast som om den døde fekk råderetten sjølv. Fritaket for ektefellar vil da gjelda. Denne regelen blir såleis utvida til å gjelda sambuarar.

I § 14 fjerde ledd siste punktum er det ein særregel om at ektefellar med omsyn til reglane i fjerde ledd (om gunstig verdsetjing i høve av åsetesrett) skal re-

knast som ein arvlatar. Denne regelen tilrår ein også skal gjelde sambuarar.

Etter § 28 første ledd skal attlevande ektefelle gi opplysningar om avgiftspliktig middel og om alle omstende av relevans for avgiftsplikta. Etter forslaget skal regelen utvidast til å gjelde sambuarar.

Verknad for provenyet

Frå Statistisk sentralbyrå er det opplyst at det i 1999 var 129 dødsfall blant sambuarar med felles heimebuande barn. I tillegg kjem dødsfall blant sambuarar som ikkje har heimebuande barn og sambuarar utan felles barn som tidlegare har vore gifte med kvarandre. På svært usikkert grunnlag er det grunn til å tru at færre enn 500 sambuarar årleg vil bli omfatta av den nye regelen om avgiftsfritak. Provenyverknaden av å fjerne avgiftsplikta for desse sambuarane er derfor truleg liten. Avgiftsauke på grunn av innføring av avgift på gåver til slektningar av sambuaren blir venteleg svært låg.

Ikraftsetjing

Departementet gjer framlegg om at fritaket for arveavgift for sambuarar vert sett i kraft med verknad for arv og gåve der råderetten er vunnen 1. januar 2002 eller seinare, jf. §§ 9 og 10. Dermed blir verknadstidspunktet og utgangspunktet for det årlege arveavgiftsvedtaket det same. Fastsetjing av arveavgift ved dødsfall har eit visst etterslep, da fristen for innsending av arvemelding er 6 månader etter dødsfallet. Dette kan grunnge ein viss verknad bakover i høve til lovvedtaket. Lengre tilbakeverknad ville derimot auke faren for at det ikkje blir lik handsaming av like tilfelle, og ville kunne føre til gjenopptaking av eit ikkje oversiktleg tal avslutta saker, med meirarbeid for skattefutar og skifterettar. Lengre tilbakeverknad ville også verka tilfeldig for alle som heller ikkje da ville bli omfatta av avgiftsfritaket.

Når det gjelde den nye avgiftsplikta, foreslår departementet at regelen blir sett i kraft med verknad for råderett som skjer frå det tidspunkt lovendringa er sett i kraft. Med dette blir det ikkje tilbakeverknad av dei skjerpande sidene ved lovforslaget.

1.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget om endring av arveavgiftsloven § 2 første ledd bokstavene a og d, § 2 annet ledd annet punktum, § 4 fjerde ledd, § 5 fjerde ledd første punktum, § 7 femte ledd, § 8 annet ledd annet punktum, § 14 fjerde ledd siste punktum og § 28 første ledd.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet, slutter seg til forslaget om

endring av arveavgiftsloven § 2 fjerde ledd og ny § 47A.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Kystpartiet, slutter seg til forslaget om ikrafttredelsesbestemmelser.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet viser til justiskomiteens Innst. S. nr. 157 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:39 (2001-2002), der såvel arverettslig som arveavgiftsmessig likestilling av ektefeller og samboere ble behandlet. Både proposisjonen og justiskomiteens behandling av Dokument 8-forslaget, viser at arverett og arveavgift kan ses hver for seg.

Disse medlemmer viser til merknadene i Innst. S. nr. 157 (2001-2002) fra medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Disse medlemmer viser til at Regjeringens forslag til definisjon av samboer innebærer at de to ugifte som lever sammen enten må ha eller ha hatt felles barn eller tidligere må ha vært gift med hverandre. Av proposisjonen punkt 1.6.5 fremgår det at det foreslåtte avgrensningen ikke innebærer noe i nærheten av likestilling av ektefeller og samboere i arveavgiftsmessig sammenheng. Disse medlemmer mener at det ikke er grunn til en slik form for forskjellsbehandling av samboerpar i arveavgiftsmessig sammenheng. Etter disse medlemmers oppfatning bør avgiftsfritaket omfatte samboere som lever i ekteskapslignende forhold, men av praktiske hensyn, blant annet til avgiftsmyndighetenes kontroll, bør det stilles krav om en viss varighet i samboerskapet. Arv og gave som ytes etter toårig sammenhengende samboerskap bør derfor omfattes av avgiftsfritaket, i tillegg de til de personer som omfattes av folketrygdloven § 1-5. Toårsregelen er i samsvar med Samboerutvalgets anbefaling. Disse medlemmer foreslår derfor følgende:

"I lov 19. juni 1964 nr. 14 om lov om avgift på arv og visse gaver gjøres følgende endringer:

Ny § 47 A skal lyde:

Definisjon

Som samboere regnes i denne lov personer omfattes av bestemmelsen i folketrygdloven § 1-5 og to ugifte personer som har bodd sammen i ekteskapslignende forhold sammenhengende i to år og fortsatt bor sammen.

§ 2 fjerde ledd skal lyde:

Det er uten betydning for bestemmelsen foran om ekteskapet eller samboerskapet er opphørt ved dødsfall."

Disse medlemmer legger til grunn at to personer som vanligvis har felles bolig, regnes som samboerpar selv om de midlertidig bor atskilt.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen i proposisjonen punkt 1.3 varsler at samboerutvalgets vurderinger av samboerbegrepet tas opp i familiemeldingen.

Disse medlemmer tar til etterretning at Stortinget 16. mai 2002 ikke vedtok forslaget fra justiskomiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti om arverettslig og arveavgiftsmessig likebehandling av ektefeller og samboere. Disse medlemmer viser til at Samboerutvalgets utredning vil bli behandlet i en egen stortingsmelding om familiepolitikken, og at spørsmålet om arverett for samboere må vurderes ved behandlingen av denne. Tilsvarende gjelder etter komiteens oppfatning også arverett og arveavgift når det gjelder toårsregelen for samboere av samme kjønn.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Kystpartiet slutter seg til forslaget til endring i arveavgiftsloven med den endring at fritaket for arveavgift settes i kraft med virkning for arv der råderetten er vunnet 1. januar 2001 eller senere. Betaling av arveavgift har et betydelig etterslep, bl.a. fordi fristen for innsending av arvemelding er 6 måneder etter dødsfallet. Betaling vil derfor ofte finne sted mer enn ett år etter dødsfallet.

Disse medlemmer mener at ved at endringen settes i kraft med virkning fra 1. januar 2001 vil den omfatte all ikke forfalt avgift, og at det er en rimelig avgrensning når endringen likevel skal gis tilbakevirkende kraft.

Disse medlemmer ser at dette kan føre til et visst merarbeid ved at noen avsluttede saker må taes opp på nytt, men vil ikke tillegge dette avgjørende betydning, da dette kun vil gjelde et begrenset antall saker i en overgangsperiode.

Disse medlemmer slutter seg til Regjeringens forslag til ikrafttredelsesbestemmelser med unntak for virkningstidspunkt for arv, og fremmer derfor følgende forslag:

"I lov om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen skal avsnitt VII annet ledd lyde:

Endringene under II trer i kraft straks, med virkning for arv der rådigheten er ervervet 1. januar 2001 eller senere, og med virkning for gave der rådigheten er ervervet 1. januar 2002 eller senere."

Komiteen viser til at arveavgiftsloven § 8 annet ledd annet punktum er foreslått utvidet til å omfatte samboere. I finansministerens brev til finanskomiteen 28. mai 2002 heter det:

"Begrunnelsen for regelen ... er at gjenlevende elders ville måtte svare en høyere avgift enn avdøde selv ville pliktet. Dette slår ikke alltid til. ... det [kan] tenkes tilfeller der lengstlevende av foreldrene etter annet punktum skulle betale høyere avgift enn etter første punktum. Det er i juridisk litteratur lagt til grunn at det ut fra bestemmelsens begrunnelse vil være rimelig å velge det gunstigste alternativet. Departementet er enig i dette."

Komiteen deler denne oppfatningen.

Komiteen viser til Innst. S. nr. 255 (2001-2002) punkt 2.2, jf. St.prp. nr. 63 (2001-2002) punkt 2.3, når det gjelder forslaget om endring av Stortingets arveavgiftsvedtak § 2 tredje ledd om fradragbeløpet for arvtaker under 21 år.

2. OPPEVELSE AV SKATTELOVEN § 10-5 SYVENDE LEDD ANNET PUNKTUM

2.1 Sammendrag

Reglane om korreksjonsinntekt i skattelova § 10-5 gjer at eit aksjeselskap må inntektsføre ei korreksjonsinntekt når selskapet har delt ut kapital som ikkje er skattlagt eller har gjort avsetjing til slik utdeling. Reglane skal hindre at det vert delt ut utbytte med rett til godtgjering for aksjonærane, utan at inntekta som ligg til grunn for utdelinga er skattlagt på selskapet si hand. Korreksjonsinntekta fører berre til ei framskunding av skattlegginga til tidspunktet for utdelinga, fordi inntekta blir reversert som frådrag i inntekt for seinare år.

Etter skattelova § 10-5 sjuande ledd første punktum er selskap som er særskattepliktige etter petroleumslova § 5 ikkje omfatta av reglane om korreksjonsinntekt i skattelova § 10-5 første til sjette ledd.

Bakgrunnen for reglane om korreksjonsinntekt og unnataket for særskattepliktige selskap i skattelova § 10-5 sjuande ledd er omtalt i punkt 2 i proposisjonen. Der er òg omtale av bakgrunnen for departementet sine vurderinger av om ordlyden i sjuande ledd andre punktum bør utvidast.

Departementet er kome til at regelen bør bli oppheva.

Ein viser for det første til at det ikkje lenger er høve til oppskrivning etter rekneskapslova. Spørsmålet gjeld derfor eit overgangsproblem. Berre eit fåtal særskattepliktige selskap har pr. i dag overkursfond som skriv seg frå tidligare oppskrivningsfond.

Slik regelen i skattelova § 10-5 sjuande ledd andre punktum er utforma, kan den dessutan føre til dobbelt skattlegging. Om den skulle vidareførast, måtte det derfor vurderast nærare korleis regelen skulle utformast for å unngå dobbelt skattlegging. Ei slik vurdering vil vere teknisk komplisert. Mellom anna kan visast til at praktiske problem var ei viktig årsak til at

særskattepliktige selskap ikkje vart omfatta av reglane om korreksjonsinntekt.

Eit særskattepliktig selskap som blir skattlagt endeleg med 78 pst. dersom tidlegare oppskrivningsfond blir delt ut til aksjonærane, vil truleg i staden velje å behalde fondet i balansen i rekneskapen. Verknaden av at gjeldande ordning vert stramma inn og vidareført, blir i så fall ein innlåsningseffekt på kapitalen. For særskattepliktige selskap gjeld i dag ein regel i petroleumsskattelova § 3 h om skattemessig krav til eigenkapital. Bakgrunnen for regelen er å gje incentiv til at særskattepliktige selskap har ein minstekapital i Noreg for skatteformål. Petroleumsskattelova § 3 h vil eit stykke på veg ivareta omsyna bak skattelova § 10-5 sjuande ledd andre punktum. Så lenge storleiken av det tidlegare oppskrivningsfondet ligg innanfor den kapitalen eit særskattepliktig selskap i alle høve ville ha hatt i verksemda i Noreg i medhald av petroleumsskattelova § 3 h, vil ei oppheving av skattelova § 10-5 sjuande ledd andre punktum få mindre verknad. Som nemnt gjeld problemstillinga også eit svært lågt antall selskap.

Etter ei samla vurdering gjer departementet framlegg om at regelen blir oppheva. Departementet legg til grunn at framlegget ikkje vil ha særlege administrative verknader eller verknader for provenyet, samanlikna med dei reglane som gjeld no. Det visast til framlegg til oppheving av skattelova § 10-5 sjuande ledd andre punktum.

2.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget om opphevelse av skatteloven §10-5 syvende ledd annet punktum med ikrafttredelsesbestemmelse.

3. ENDRING I MERVERDIAVGIFTSLOVEN FOR TJENESTER SOM GJELDER OPPLYSNINGER OM RUTEGÅENDE PERSONTRANSPORT

3.1 Sammendrag

Omsetning av tenester som går ut på å gje opplysningar om rutegående persontransport er avgiftspliktig etter gjeldande rett.

Informasjon om rutetilbod og opplysningar om avreise- og ankomsttidspunkt er avgjerande for et godt, effektivt og lett tilgjengeleg tilbod om kollektivtransport. Departementet meiner derfor at det er nær samanheng mellom persontransport, formidling av persontransport og tenester som går ut på å gje opplysningar om rutegående persontransport. Ein rettstilstand kor desse tenestene vert behandla ulikt i forhold til meirverdiavgifta, kan føre til uheldige avgiftsmessige tilpassingar og påverke nøytraliteten i regelverket mellom desse aktørane.

Finansdepartementet legg derfor fram forslag om at omsetning av tenester som gjeld opplysningar om

rutegående persontransport, vert unnateken frå den generelle meirverdiavgiftsplikta.

Med rutegående persontransport meines persontransport med til dømes buss, jernbane, skip og fly. Transporten reknast som rutegående når han går mellom visse stader eller på visse strekningar til regelmessige tider. Det inneber at omsetning av tenester som går ut på å gje informasjon om kva slags tilbod om rutegående persontransport som finnes og opplysningar om avreise- og ankomsttidspunkt, vil være unnateken frå meirverdiavgiftsplikt. Lovendringa vil mellom anna føre til at den landsdekkande ruteopplysningstenesten 177 ikkje lenger er meirverdiavgiftspliktig.

Opplysningar om ikkje-rutegående persontransport, til dømes chartertrafikk og drosjetrafikk, vil ikkje være omfatta av unntaket. Drosjetrafikk kan likevel være omfatta, men berre om han reknast som rutegående.

Forslaget inneber at tenester som går ut på å gje opplysningar om rutegående persontransport fell utanfor avgiftsområdet. Verksemdar som sel desse tenestene skal derfor ikkje berekne meirverdiavgift av omsetninga og er ikkje registreringspliktig i meirverdiavgiftsmanntallet. Motstykket er at dei heller ikkje får trekke ifrå inngående avgift ved kjøp av varer og tenester til bruk i verksemda.

Forslaget har vore sendt på høyring. Høyringsinstansane var gjennomgåande positive til framlegget. Høyringsinstansane er med få unntak også einige i departementet sitt framlegg til avgrensing av unntaket.

Norges taxiforbund og Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund ønskjer at unntaket også skal omfatte persontransport som ikkje går i rute. Departementet har av omsyn til avgrensing av unntaket ikkje funne grunnlag for å gjere ei slik utviding.

Provenyverknaden av å gjere unntak for ruteopplysningstenester utgjer om lag 10 mill. kroner på årsbasis.

Det visast til framlegg til ny nr. 16 i meirverdiavgiftslova § 5 b første ledd. Departementet foreslår at endringa trer i kraft 1. juli 2002.

3.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget til merverdiavgiftsloven § 5 b første ledd nytt nr. 16.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Kystpartiet vil hevde at dette er enda et eksempel som viser at merverdiavgiftsreformen var altfor dårlig forberedt da den ble gjennomført. Disse medlemmer er enig i Regjeringens vurderinger når det gjelder forholdet mellom persontransport, formidling av persontransport og tenester som går ut på å gi opplysninger om rutegående persontransport. Det er uheldig at disse blir behandlet ulikt, men disse medlemmer mener det er uheldig

dig at det samtidig blir skapt liknende problemer inne drosjenæringen, ved at deler av virksomheten kommer inn under unntaket, andre ikke, og vil komme tilbake til denne problemstillingen.

4. ENDRINGER I SPRITLOVEN MV.

4.1 Sammendrag

Oppheving av Nemnda for teknisk sprit

Omsetning og denaturering av sprit til teknisk og vitskapeleg bruk er regulert i spritlova. For å kjøpe sprit som er omfatta av denne lova, må ein ha løyve frå Finansdepartementet. Denne fullmakta er delegert til Nemnda for teknisk sprit. Bakgrunnen for desse reglane er omtalt i punkt 4.1 i proposisjonen.

Toll- og avgiftsetaten har i dag den kompetansen som er nødvendig for det arbeidet som Nemnda utfører. Vidare blei spritkontrollen administrativt lagt til toll- og avgiftsetaten frå 2001, og departementet meiner at det er betre at forvaltninga av spritregelverket høyrer under eit forvaltningsorgan. Ei overføring av dei oppgåvene som Nemnda utfører til toll- og avgiftsetaten vil gjere at saker om teknisk sprit vil bli behandla i tråd med andre saker som ligg under etaten, og dermed følgje dei sakshandsamingsreglar som gjeld for forvaltninga elles.

Spritlova § 3 tredje ledd gjev Finansdepartementet fullmakt til å delegere oppgåvene som nemnt i § 3 første ledd til Nemnda. Denne "kan-fullmakta" tilseier at Nemnda kan bli avvikla utan endring av § 3 tredje ledd. Departementet er likevel av den oppfatning at ei oppheving av spritlova § 3 tredje ledd gjer eit ryddigare regelverk.

Overføring av oppgåvene frå Nemnda til toll- og avgiftsetaten vil medføre ei auking av driftsbudsjettet til toll- og avgiftsetaten med i alt 50 000 kroner årleg. Dette er om lag den bevilling som Nemnda til no har motteke.

Departementet viser elles til at vi vil sjå nærmare på heile området teknisk sprit, med sikte på å sende eit forslag på høyring i 2002.

Endring av spritlova §6

I samband med høyringa av forslaget om avvikling av Nemnda for teknisk sprit, påpeikte ein av høyringsinstansane at spritlova § 6 første ledd ikkje er i samsvar med den faktiske rettstilstand. Grunnen til dette er at regelen gjer uttrykk for at spritkontrollørane kan bli utpeika av Vinmonopolet dersom departementet gjev fullmakt til det. I dag har ikkje Vinmonopolet lenger noko med dette å gjere, og regelen er derfor misvisande. Departementet foreslår derfor å endre spritlova § 6 første ledd andre setning i samsvar med gjeldande rettstilstand.

Forslag om oppheving av lov om skjenking på bevertningssteder av alkoholhaldige drikkevarer

Lov 24. juni 1931 nr. 22 om avgift av skjenking på bevertningssteder av alkoholhaldige drikkevarer regulerer eventuell avgift til statskassen på skjenking på bevertningsstader av øl med over 2,5 volumprosent alkohol. Lova er ikkje i bruk i dag, og har ikkje vore det dei siste åra. Departementet viser til at lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter gjer tilstrekkeleg heimel til å vedta avgifter til statskassen. Vidare viser vi til at det kommunale bevillingsgebyret har heimel i alkohollova. Det er difor ikkje behov for ein eigen lov om avgift på skjenking av alkoholhaldige drikkevarer på bevertningsstader.

Forslaget har vore sendt på høyring. Ingen av høyringsinstansane hadde innvendingar mot forslaget. Departementet foreslår derfor å oppheve lova.

4.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget om opphevelse av spritloven §3 tredje ledd, endring av spritloven § 6 første ledd og opphevelse av skjenkeavgiftsloven.

5. OPPRETNING AV LOVTEKST

5.1 Oppretting i skattelova § 6-80

5.1.1 Sammendrag

Ved lov 15. desember 2000 nr. 95 blei det vedteken endringar i skattelova § 6-80 om særfrådrag for forsørging. Føremålet med endringa var å lovregulere kva for personar skattytar kan krevje særfrådrag for forsørging for. Utgangspunktet var at ein framleis skulle kunne krevje frådrag for forsørging av personar som tilhøyrer skattytaren sin husstand, men at ein skulle stramme inn overfor personar som skattytaren ikkje bur saman med. På bakgrunn av dette foreslo departementet at særfrådrag for forsørging når den forsørgde ikkje bur saman med skattytar, skulle avgrensaast til å gjelde ektefelle, barn og foreldre. Grunngevinga var at familiemedlemer ut over denne krinsen ikkje har same nære tilknytning til skattytaren, og at det difor ikkje er like naturleg at skattytaren gis frådrag for forsørging av dei.

Etter fast likningspraksis har det ikkje blitt gitt særfrådrag for forsørging av ektefelle. Grunnen er at det blir teken omsyn til forsørginga ved at skattytaren blir likna i klasse 2 når han forsørgjer ektefellen. Dette gjeld uansett om ektefellen er busett i Noreg eller ikkje. Fordi det blir teken omsyn til forsørginga ved skattlegginga, er det ikkje urimeleg å nekte særfrådrag i tillegg. Skattelova § 6-80 skal sikre ein viss forsørgjarkompensasjon når forsørgjaren ikkje nyt godt av andre kompenserande tiltak for forsørginga, slik som barnetrygd og likning i klasse 2. Departementet foreslår difor at ein endrar ordlyden i skattelova § 6-80, slik at det framgår av lova at det ikkje er høve til å

krevje særfrådrag for forsørging av ektefelle. Departementet presiserer at lovendringa ikkje inneber nokon innskjerping, men berre er ein kodifikasjon av likningspraksis for særfrådrag for forsørging.

Ved lovendringa av 15. desember 2000 nr. 95 blei det òg sett ei grense på kor mange personar det kan krevjast frådrag for. Denne grensa blei sett til fire personar. Ved lovendringa blei denne avgrensinga teken inn i tredje ledd i lovføresegna, i samanheng med storleiken på frådraget. For å få ein betre samanheng i lovføresegna, foreslår ein at denne grensa på fire personar i staden blir innarbeidd i første ledd. Dette forslaget inneber ingen materiell endring.

Departementet viser til forslag til endring i skattelova § 6-80. Departementet gjer framlegg om at endringa vert sett i kraft straks med verknad frå og med inntektsåret 2002.

5.1.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget om endring av skatteloven § 6-80 første ledd og tredje ledd første punktum.

5.2 Oppretting i skatteloven § 10-5

5.2.1 Sammen drag

Føresegna i skattelova § 10-5 andre ledd første setning er ei vidareføring av selskapsskatteloven § 1-6 andre ledd første setning, og gjeld reglane for korreksjonsinntekt. Visinga til tilbakeføringsfond rettar seg mot det tilsvarende uttrykk i den tidlegare aksjelovgjevinga, m.a. i aksjelova 1976 § 12-3A.

Føresegna i aksjelova 1976 § 12-3A hadde samanheng med skattereforma av 1992. Føresegna hadde som føremål å hindre at opphevinga av einskilte skattemessige avsetningsordningar skulle auke selskapa sine utbyttegrunnlag, og var meint som ei overgangsføresegn. I henhald til aksjelova 1976 § 11-6 skulle tilbakeføringsfondet først opp som ein del av den bundne eigenkapital i selskapet si balanse, men slik at ein femtedel årleg kunne overførast til fri eigenkapital. Tilbakeføringsfondet var dermed meint å skulle avviklast over nokre år, og det reknast med at fondet i dag berre er av historisk interesse. Tilbakeføringsfondet er heller ikkje vidareført i dei nye aksjelovane av 1997.

I regnskapsloven § 9-3 tredje ledd er det gitt ei uttrykkeleg overgangsføresegn for tilbakeføringsfond.

Tilbakeføringsfondet har med dette berre historisk interesse. Eventuelle gjenverande middel frå fondet må likestillast med anna fri eigenkapital i selskapet. Det er dermed ikkje lenger grunnlag for å oppretthalde visinga til tilbakeføringsfondet i no gjeldande lovtekst. Departementet gjer difor framlegg om at visinga til fondet blir fjerna.

Departementet gjer samstundes framlegg om ei redaksjonell endring i § 10-5 andre ledd første punk-

tum, nemleg fjerning av eit komma. Departementet tykkjer at samanhengen i føresegna blir betre ved å fjerne kommaet. Endringa inneber ikkje nokon endring i realitetane i føresegna.

Det visast til forslag til endring i skattelova § 10-5. Departementet gjer framlegg om at endringa vert sett i kraft med verknad frå og med inntektsåret 2002.

5.2.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget om endring av skatteloven § 10-5 annet ledd første punktum.

5.3 Opprettinger i skatteloven §§ 10-11 annet ledd tredje punktum og 10-34 annet ledd annet punktum, samt dekningsloven § 9-4 første ledd nr. 5 og annet ledd annet punktum

5.3.1 Sammen drag

Ved lov 21. desember 2001 nr. 113 vart det vedteke ny § 16-40 i skattelova. Den tidlegare lovregelen i § 16-40 vart samstundes ny § 16-50. Ved ein inkurie vart det ikkje i proposisjonen gjort framlegg om å endre tilvisingar til den opphavlege § 16-40 i skattelova §§ 10-11 andre ledd tredje punktum og 10-34 andre ledd andre punktum, samt i dekningsloven § 9-4 første ledd nummer 5 og andre ledd andre punktum.

Departementet gjer no framlegg om å rette opp dei nemnde tilvisingane.

5.3.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget om endring av skatteloven § 10-11 annet ledd tredje punktum og § 10-34 annet ledd annet punktum og av dekningsloven § 9-4 første ledd nr. 5 og § 9-4 annet ledd annet punktum.

5.4 Oppretting i skatteloven § 11-21

5.4.1 Sammen drag

Overføring av egedelar mellom selskap i same konsern er rekna som realisasjon og gjev grunnlag for skattlegging av gevinstar. I skattelova § 11-21 er det fastsett reglar som opnar for at slike overføringar likevel kan gjennomførast skattefritt. Mellom anna har departementet fått fullmakt til å treffe vedtak i enkelt saker.

Reglane i skattelova § 11-21 har opphav i lov av 9. juni 1961 nr. 16, denne lova er no oppheva. Reglane vart flytta til skattelova i samband med den tekniske revisjonen av skattelovgivinga i 1999. I 1961-lova avsnitt I § 2 første ledd tredje punktum var fastsett at departementet kunne setja vilkår for eit samtykke. I praksis er det ikkje gjeve samtykke utan at det samstundes er fastsett tenelege vilkår.

I samband med revisjonen av skattelova og den omskrivinga av reglane i 1961-lova som vart gjort da, kom innhaldet av avsnitt I § 2 første ledd tredje punktum ikkje med. Generelt gjeld at når eit forvaltnings-

organ treff vedtak til føremon for ein skattyttar, kan det setjast vilkår som har sakleg samanheng med vedtaket og ikkje verker urimeleg tyngande. Det har likevel vore reist spørsmål om bortfallet av den utrykkelege heimelen inneber ei endring i realiteten. Departementet gjer derfor framlegg om at dette vert retta opp, slik at departementet sin heimel til å setje vilkår for lempning klart kjem til uttrykk i lovteksten. Dette inneber inga kursendring i praksis. Departementet viser til forslag til endringar i skattelova § 11-21 tredje ledd nytt andre punktum. Departementet rår til at endringa vert sett i kraft straks.

5.4.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget til skatteloven § 11-21 tredje ledd nytt annet punktum.

6. ANDRE FORSLAG

6.1 Beskatning av kjøregodtgjørelse

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til punkt 4 i budsjettavtalen 4. juni 2002 om endringer i inntektsbeskatning og arbeidsgiveravgift av kjøregodtgjørelse og til Innst. S. nr. 255 (2001-2002) punkt 2.5.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til merknad i Innst. S. nr. 255 (2001-2002) punkt 2.5 og Budsjett-innst. S. II (2001-2002) punkt 4.1 om reversering av regelendringene om beskatning av kjøregodtgjørelse.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kystpartiet, fremmer følgende forslag:

"I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 23-2 tredje ledd annet punktum oppheves.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med 1. juli 2002."

6.2 Avskrivningssatser

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt alternative budsjettforslag hvor det foreslås å øke avskrivningssatsen for maskiner m.v. som et ledd i bedret samlet næringspolitikk.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet viser til merknad i Innst. S. nr. 255 (2001-2002) kapittel 20.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Kystpartiet fremmer følgende forslag:

"I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 14-43 annet ledd bokstav d skal lyde:

d) personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar m.v. - 20 prosent.

II

Endringen trer i kraft straks med virkning for investeringer foretatt etter 1. juli 2002."

Komiteens medlem fra Kystpartiet viser til merknader vedrørende mulighetene til å gjøre fondsavsetning innen fiskerinæringen i Innst. S. nr. 255 (2001-2002).

Dette medlem mener at man innenfor skipsfartsnæringen og fiskerinæringen må få tilbake de "gamle" avskrivningssatsene for skip, for å få nødvendig kapitalakkumulasjon til å fornye skipsflåten tilfredsstillende.

På denne bakgrunnen fremmer dette medlem følgende forslag:

"I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt på formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 14-43 annet ledd ny bokstav d skal lyde:

d. skip og fiskefartøy som omfattes av første ledd e. Saldo for disse driftsmidlene kan avskrives med inntil 20 prosent. Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne bestemmelse."

6.3 Firmabilbeskatning

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet er skuffet over at skatteskjerpelsen for firmabil som ble innført i forbindelse med statsbudsjettet for 2002 ikke er fjernet. Skatteskjerpelsen virker både lite gjennomtenkt og dårlig begrunnet. Forslaget innebærer at sjablongregelen for fordelene ved privat bruk av firmabil ble økt fra 10 000 km til 13 000 km pr. år. Departementet begrunner denne økningen med at kjørelengden med personbil utgjør 13 500 km pr. år. Men i dette gjennomsnittet ligger både yrkeskjøring og kjøring mellom hjem og arbeid - dette medfører at en økning til 13 000 km vil medføre at den ansatte blir skattlagt for

en privatkjøring som er høyere enn gjennomsnittet. En undersøkelse fra "Lease Plan Norges Firmabilundersøkelse 2001" viser også at den gjennomsnittlige firmabilbruker kjører 8 379 km i året privat utenom arbeidsreiser (hjem/job). En slik skjerpet beskatning medfører derfor en skattlegging av privatkjøring som er 4 621 km mer enn gjennomsnittet. Dette er åpenbart urimelig. Disse medlemmer ønsker derfor å reversere denne skatteskjerpelsen med virkning allerede fra 1. januar 2002.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 5-13 første ledd første punktum skal lyde:

Fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil fastsettes på grunnlag av en antatt årlig privat kjørelengde på 10 000 km med tillegg av kjøring mellom hjem og arbeidssted.

§ 6-12 annet ledd første punktum skal lyde:

Reduksjon etter første ledd skal ikke overstige 50 prosent av de beregnede samlede kostnadene ved bilholdet.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med 1. januar 2002."

6.4 Sjømannsfradrag

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader i Innst. S. nr. 255 (2001-2002) kapittel 20 om rammebetingelser for sjøfolk og sjøfarten.

Komiteens medlem fra Kystpartiet viser til sine merknader om den økonomiske situasjonen for fiskerne i Innst. S. nr. 255 (2001-2002) der det ved flere høve er pekt på at norske skatte- og avgiftsregler er med på å svekke mulighetene for en konkurransedyktig skipsfartsnæring og bedre lønnsomheten i fiskerierne.

Dette medlem går inn for å øke sjømannsfradraget fra kr 70 000 til kr 100 000. Forslaget vil ikke få provenyvirksomheter i 2002.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunnen følgende forslag:

"I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 6-60 første ledd skal lyde:

(1) Skattyter som i minst 130 dager av inntektsåret personlig har drevet eller deltatt i fiske eller fangst på

havet eller langs kysten, gis fradrag med inntil 30 prosent av netto arbeidsinntekt av fisket eller fangsten, begrenset til 100 000 kroner.

§ 6-61 første ledd skal lyde:

(1) Sjøfolk gis fradrag med inntil 30 prosent av inntekten ombord, begrenset til 100 000 kroner."

6.5 Nettolønnsordning for sjøfolk

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader i Innst. S. nr. 255 (2001-2002) kapittel 20 om rammebetingelser for sjøfolk og sjøfarten.

Komiteens medlem fra Kystpartiet viser til Stortingets vedtak av 16. juni 2000 som anmoder Regjeringen om å legge frem forslag til tiltak som kan sikre norske sjøfolks konkurransedyktighet innenfor de rammer som gjelder for EØS-området.

Dette medlem mener at Regjeringa gjør alt for lite for å gi den norske sjøfartsnæringa og fiskerinæringa gode nok vilkår. Dette medlem mener at en ordning med nettolønn også i Norge vil medføre en betydelig utjevning av det misforhold som de maritime næringene har her i landet i forhold til andre land.

På denne bakgrunnen fremmer dette medlem følgende forslag:

"I lov 26 mars 1999 nr. 14 om skatt på formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§5-15 første ledd ny bokstav m skal lyde:

m) fordel vunnet ved arbeid som ikke er virksomhetsinntekt om bord i skip og ved arbeid i form av fiske.

II

Endringa under I trer i kraft straks med virkning fra og med 1. juli 2002.

Departementet kan gje overgangsreglar, medrekna reglar om avkorting av minstefradrag og personfradrag."

6.6 Fondsavsetning i fiskerinæringen

Komiteens medlem fra Kystpartiet viser merknad om skattlegging av fiskefartøyer i Innst. S. 255 (2001-2002).

Dette medlem mener at man må ta hensyn til fiskerienes spesielle karakter når skattesystemet utformes. Fiskerne kan dessverre ikke som i mange andre yrker øke sin inntjening gjennom bedre utnytting av investert kapital og økt arbeidsinnsats. Dette fordi man vanskelig kan planlegge årlig tilvekst innen fiskebestandene og man kan heller ikke verken på kort

eller lang sikt planlegge for eksempel vær- og sjøforholdene. Man kan derfor ikke gjennomføre en langsiktig planlegging av fremtidig inntekt og avkastning. Svingningene innenfor inntekts- og avkastning er i all hovedsak naturgitte. Derfor bør næringsaktørene innen fiskeriene ha mulighet til å gjøre fondsavsetninger i gode tider, for å bygge opp egenkapital og reserver til å møte dårlige tider og til å investere i nye fartøyer og utstyr, som er særdeles kapitalkrevende.

Dette medlem fremmer derfor forslag om endringer i skatteloven:

"I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) skal ny § 8-7 lyde:

§ 8-7 Fondsavsetning for eiere av fiskefartøy

1. Skattyter som driver fiskerivirksomhet med eget fiskefartøy, eller som leier ut slikt fartøy til andre som benytter fartøyet i fiskerivirksomhet, kan kreve fradrag i alminnelig inntekt for avsetning til fond etter reglene i denne bestemmelse.
2. Avsetningen er begrenset oppad til 30 pst. av årets alminnelige inntekt av virksomhet som nevnt i foregående ledd.
3. Krav om avsetning må fremmes innen utløpet av selvangivelsesfristen.
4. Beløp som det er gitt fradrag for etter bestemmelsene foran, skal legges til skattyterens inntekt for det året midlene dispensereres, og senest ved ligningen for det femte året etter at det ble gitt fradrag for beløpet.
5. Departementet gir forskrift til utfylling og gjennomføring av denne bestemmelsen."

6.7 Investeringsavgift

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at disse medlemmer har vært mot opphevelsen av investeringsavgiften. Disse medlemmer tar til etterretning at stortingsflertallet har vedtatt opphevelse, men mener dette kan utsettes til årsskiftet for å skaffe midler til viktige velferdsoppgaver. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I lov 21. desember 2000 nr. 114 om opphevelse av lov 19. juni 1969 nr. 67 om avgift på investeringer mv. gjøres følgende endring:

I

Del II skal lyde:

Loven trer i kraft 1. januar 2003, med unntak av § 6 og § 7 som oppheves fra det tidspunkt Kongen bestemmer.

II

Endringen under I trer i kraft straks."

6.8 Skatt på aksjeutbytte

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at dette medlem var imot opphevelse av skatt på aksjeutbytte. Dette medlem viser til at skattefritt utbytte er den enkeltårsak som har gjort at forskjellene i det norske samfunn har eksplodert de siste 10 år. Dette er grundig dokumentert i utjamningsmeldinga som Sentrumsregjeringa la fram.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 10-12 annet ledd skal lyde:

I følgende tilfeller fastsettes godtgjørelsen til mottatt utbytte multiplisert med aksjonærens skattesats for hele utbyttet:

- a) Mottaker av utbytte er et selskap m.v. som nevnt i § 2-2 første ledd.
- b) Mottatt utbytte til aktiv aksjonær, så langt utbyttet ikke overstiger den beregnede personinntekt som tilordnes aksjonæren fra selskapet eller selskap dette direkte eller indirekte har eierandel i, i det inntektsår utbytte utdeles. Likestilt med aktiv aksjonær er skatteyter som den aktive skal identifiseres med etter § 12-11. Ved indirekte eie eller ved identifikasjon etter § 12-11 tas det bare hensyn til personinntekt som ikke har gitt grunnlag for full godtgjørelse for skatteyter som er tilordnet personinntekt for selskapet."

6.9 Boligbeskatning

Komiteens medlem fra Kystpartiet viser til merknad om økning av bunnfradraget i boligbeskatningen i Budsjett-innst. S. nr. 1 og til sin merknad i Innst. S. nr. 255 (2001-2002).

Dette medlem fremmer derfor forslag om følgende endringer i lov om skatt av formue og inntekt av 26. mars 1999 nr. 14:

"I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 7-11 første ledd bokstav d første punktum skal lyde:

Ved beregning av nettoinntekt etter bokstav a skal det gjøres et fradrag på 100 000 kroner i ligningsverdien.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2002."

7. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Kystpartiet:

Forslag 1

I lov 19. juni 1964 nr. 14 om lov om avgift på arv og visse gaver gjøres følgende endringer:

Ny § 47 A skal lyde:

Definisjon

Som samboere regnes i denne lov personer omfattes av bestemmelsen i folketrygdloven § 1-5 og to ugifte personer som har bodd sammen i ekteskapslignende forhold sammenhengende i to år og fortsatt bor sammen.

§ 2 fjerde ledd skal lyde:

Det er uten betydning for bestemmelsen foran om ekteskapet eller samboerskapet er opphørt ved dødsfall.

Forslag fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Kystpartiet:

Forslag 2

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 14-43 annet ledd bokstav d skal lyde:

d) personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar m.v. - 20 prosent.

II

Endringen trer i kraft straks med virkning for investeringer foretatt etter 1. juli 2002.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Kystpartiet:

Forslag 3

I lov om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen skal avsnitt VII annet ledd lyde:

Endringene under II trer i kraft straks, med virkning for arv der rådigheten er ervervet 1. januar 2001

eller senere, og med virkning for gave der rådigheten er ervervet 1. januar 2002 eller senere.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet:

Forslag 4

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 5-13 første ledd første punktum skal lyde:

Fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil fastsettes på grunnlag av en antatt årlig privat kjørelengde på 10 000 km med tillegg av kjøring mellom hjem og arbeidssted.

§ 6-12 annet ledd første punktum skal lyde:

Reduksjon etter første ledd skal ikke overstige 50 prosent av de beregnede samlede kostnadene ved bilholdet.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med 1. januar 2002.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 5

I lov 21. desember 2000 nr. 114 om opphevelse av lov 19. juni 1969 nr. 67 om avgift på investeringer mv. gjøres følgende endring:

I

Del II skal lyde:

Loven trer i kraft 1. januar 2003, med unntak av § 6 og § 7 som oppheves fra det tidspunkt Kongen bestemmer.

II

Endringen under I trer i kraft straks.

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 6

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 10-12 annet ledd skal lyde:

I følgende tilfeller fastsettes godtgjørelsen til mottatt utbytte multiplisert med aksjonærens skattesats for hele utbyttet:

- Mottaker av utbytte er et selskap m.v. som nevnt i § 2-2 første ledd.
- Mottatt utbytte til aktiv aksjonær, så langt utbyttet ikke overstiger den beregnede personinntekt som

tilordnes aksjonæren fra selskapet eller selskap dette direkte eller indirekte har eierandel i, i det inntektsår utbytte utdeles. Likestilt med aktiv aksjonær er skattyter som den aktive skal identifiseres med etter § 12-11. Ved indirekte eie eller ved identifikasjon etter § 12-11 tas det bare hensyn til personinntekt som ikke har gitt grunnlag for full godtgjørelse for skattyter som er tilordnet personinntekt for selskapet.

Forslag fra Kystpartiet:

Forslag 7

I lov 26 mars 1999 nr. 14 om skatt på formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§5-15 første ledd ny bokstav m skal lyde:

- m) fordel vunnet ved arbeid som ikke er virksomhetsinntekt om bord i skip og ved arbeid i form av fiske.

II

Endringa under I trer i kraft straks med virkning frå og med 1 .juli 2002.

Departementet kan gje overgangsreglar, medrekna reglar om avkorting av minstefrådrag og personfrådrag.

Forslag 8

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-60 første ledd skal lyde:

(1) Skattyter som i minst 130 dager av inntektsåret personlig har drevet eller deltatt i fiske eller fangst på havet eller langs kysten, gis fradrag med inntil 30 prosent av netto arbeidsinntekt av fisket eller fangsten, begrenset til 100 000 kroner.

§ 6-61 første ledd skal lyde:

(1) Sjøfolk gis fradrag med inntil 30 prosent av inntekten ombord, begrenset til 100 000 kroner.

§ 7-11 første ledd bokstav d første punktum skal lyde:

Ved beregning av nettoinntekt etter bokstav a skal det gjøres et fradrag på 100 000 kroner i ligningsverdien.

Ny § 8-7

§ 8-7 Fondsavsetning for eiere av fiskefartøy skal lyde:

1. Skattyter som driver fiskerivirksomhet med eget fiskefartøy, eller som leier ut slikt fartøy til andre som benytter fartøyet i fiskerivirksomhet, kan kreve fradrag i alminnelig inntekt for avsetning til fond etter reglene i denne bestemmelse.
2. Avsetningen er begrenset oppad til 30 pst. av årets alminnelige inntekt av virksomhet som nevnt i foregående ledd.
3. Krav om avsetning må fremmes innen utløpet av selvangivelsesfristen.
4. Beløp som det er gitt fradrag for etter bestemmelsene foran, skal legges til skattyteren inntekt for det året midlene dispenseres, og senest ved ligningen for det femte året etter at det ble gitt fradrag for beløpet.

Departementet gir forskrift til utfylling og gjennomføring av denne bestemmelsen.

§ 14-43 annet ledd ny bokstav d skal lyde:

- d. skip og fiskefartøy som omfattes av første ledd e. Saldo for disse driftsmidlene kan avskrives med inntil 20 prosent. Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne bestemmelse.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2002.

8. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader og rår Odelstinget til å gjøre følgende

vedtak til lover:

A.

Vedtak til lov

om endringar i skatte- og avgiftslovgivinga

I

Lov 24. juni 1931 nr. 22 om avgift av skjenking på bevertningssteder av alkoholholdige drikkevarer opphevast.

II

I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gåver (arveavgiftsloven) vert desse endringane gjort:

§ 4 fjerde ledd skal lyde:

Midler som noen mottar som arv eller gave fra sin ektefelle *eller samboer* er fritatt for avgiftsplikt.

§ 5 fjerde ledd første punktum skal lyde:

En inntektsnyter blir å anse som eier av kapital som er avsatt til inntektsnytelsen hvis kapitalen skal tilfalle noen av hans eller hans ektefelles eller *samboers* slektninger i rett nedstigende linje eller slik slektnings ektefelle *eller samboer*, eller hvis inntektsnyteren kan rå over kapitalen ved testament.

§ 7 femte ledd skal lyde:

Uten hensyn til bestemmelsen i de foregående ledd gjelder: Har ektefeller *eller samboere* opprettet en siste felles viljeserklæring og det er uvisst fra hvilken av ektefellene *eller samboerne* et arvebeløp kommer, ansees beløpet ved avgiftsfastsettelsen å komme med en halvpart fra hver av ektefellene *eller samboerne*. Arvebeløp som tilfaller noen som er så nær beslektet med den ene av ektefellene *eller samboerne* at han omfattes av arvelovens arvegangsklasser, ansees i sin helhet å komme fra denne ektefelle *eller samboer*. Hvis den ene ektefelles eller *samboers* lodd overskrides av arvebeløp som etter de to foregående punktum skal anses å komme fra ham, blir det overskytende - i tilfelle med en forholdsmessig del av flere arvebeløp - å anse som arv fra den andre ektefellen *eller samboer*.

§ 8 annet ledd andre punktum skal lyde:

Tilfaller midlene den avdødes ektefelle *eller samboer* som arv eller boslodd, blir dog avgift å beregne som om den avdøde selv hadde ervervet rådigheten over dem.

§ 14 fjerde ledd siste punktum skal lyde:

Ektefeller *eller samboere* ansees i denne henseende som én arvelater, selv om ekteskapet eller samboerskapet er opphørt ved døden.

§ 28 første ledd skal lyde:

Gjenlevende ektefelle *eller samboer* plikter, også uten å være loddeier eller arving i boet, på forlangende av avgiftsmyndigheten å gi alle opplysninger som nevnt i § 25, sjette ledd.

Ny § 47 A skal lyde:

Definisjon

Som samboere regnes i denne lov personer som omfattes av bestemmelsen i folketrygdloven § 1-5.

III

I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gåver (arveavgiftsloven) vert desse endringane gjort:

§ 2 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) Noen som på den tid gaven ytes er giverens eller hans ektefelles *eller hans samboers* nærmeste arving etter loven eller fosterbarn,

Bokstav d skal lyde:

- d) Ektefelle *eller samboer* til noen som er nevnt under a), b) eller c), eller som ville stått i slikt forhold til givoren dersom han hadde vært i live.

§ 2 andre ledd andre punktum skal lyde:

Er mottakeren eller hans ektefelle *eller samboer* betenkt i giverens testament ved dødsfallet, gjelder det samme for gave som ikke var ytet senest 5 år før giverens død.

§ 2 fjerde ledd skal lyde:

Det er uten betydning for bestemmelsen foran om ekteskapet eller *samboerskapet som omfattes av folketrygdloven § 1-5* er opphørt ved dødsfall.

IV

I lov 19. juni 1969 nr. 66 om meirverdiavgift vert det gjort følgjande endring:

§ 5 b første ledd ny nr. 16 skal lyde:

Tjenester som gjelder opplysninger om rutegående persontransport.

V

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) vert gjort følgjande endringar:

§ 10-5 sjuande ledd andre punktum vert oppheva.

§ 10-11 andre ledd tredje punktum skal lyde:

Det gjelder heller ikke for utbetalt refusjon etter § 16-50.

§ 10-34 andre ledd andre punktum skal lyde:

Endringen settes til årets skattepliktige inntekt, fratrukket avsatt utbytte, utlignet skatt på selskapets alminnelige inntekt etter fradrag av godtgjørelse etter § 10-12, refusjon etter § 16-50, utlignet skatt på grunnrenteinntekt etter § 18-3 og utlignet skatt etter petroleumsskatteloven § 5.

§ 11-21 tredje ledd skal lyde:

Departementet kan i konkrete saker samtykke i overføring av eiendeler i virksomhet mellom selskaper som omfattes av første ledd a. *Det kan settes vilkår for samtykket etter denne bestemmelsen.*

VI

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjerast følgjande endringar:

§ 6-80 første ledd skal lyde:

Skattyter som *forsørger barn* som det ikke kan kreves barnetrygd eller forsørgerfradrag for, foreldre eller personer som tilhører samme husstand som skattyter, gis et særfradrag i alminnelig inntekt når det vil være urimelig å la forsørgelsen være uten virkning ved skattlegging av forsørgeren. Et barn regnes ikke som forsørget dersom barnet, uten behovsprøving mot foreldreinntekt, har rett til lån i Statens lånekasse for utdanning for en større del av året. *Særfradrag gis for forsørgelse av inntil fire personer.*

§ 6-80 tredje ledd første punktum skal lyde:

Særfradraget skal være 5 000 kroner for hver forsørget *person*.

§ 10-5 andre ledd første punktum skal lyde:

Inntektsføring skal foretas når selskapets egenkapital i henhold til balansen i årsoppgjøret er lavere enn summen av innbetalt aksjekapital, herunder overkurs, og en beregnet egenkapitalandel av netto positive midlertidige forskjeller mellom de verdiene som fremkommer i balansen i *årsoppgjøret* og selskapets skattemessige verdier.

VII

Endringane under I og IV vert sett i kraft frå 1. juli 2002.

Endringane under II vert sett i kraft straks med verknad for arv og gåve der råderetten blir oppnådd 1. januar 2002 eller seinare.

Endringane under III vert sett i kraft straks med verknad for arv og gåve der råderetten blir oppnådd etter at lova er sett i kraft.

Endringane under V vert sett i kraft straks.

Endringane under VI vert sett i kraft straks med verknad frå og med inntektsåret 2002.

B.

Vedtak til lov

om endring i lov 4. juni 1954 nr. 2 om sprit, brennevin og isopropanol til teknisk og vitenskapelig bruk m.v

I

I lov 4. juni 1954 nr. 2 om sprit, brennevin, vin og isopropanol til teknisk og vitenskapelig bruk m.v. gjerast følgjande endringar:

§ 3 tredje ledd opphevast.

§ 6 første ledd skal lyde:

Departementet fører tilsyn med overholdelse av denne lov og kan i dette øyemed anta stedlige kontrollører. Spritkontrollører antatt av *departementet* har adgang til når som helst å foreta kontroll hos forhandler og forbruker av sprit og hos forbrukere av brennevin, vin og isopropanol til teknisk og vitenskapelig bruk for å påse at de fastsatte bestemmelser følges. Kontrolløeren kan uten vederlag ta prøver på inntil 1/4 liter av sprit, brennevin, vin og isopropanol eller av varer som inneholder sprit, brennevin, vin eller isopropanol.

II

Endringane tek til å gjelde frå 1. juli 2002.

C.

Vedtak til lov

om endringar i lov 8. juni 1984 nr. 59 om fordringshavernes dekningsrett (dekningsloven)

I lov 8. juni 1984 nr. 59 om fordringshavernes dekningsrett (dekningsloven) vert det gjort følgjande endringar:

I

§ 9-4 første ledd nummer 5 skal lyde:

5. fordring på refusjon etter skatteloven § 16-50.

§ 9-4 andre ledd andre punktum skal lyde:

Fordring på refusjon etter skatteloven § 16-50 regnes i denne sammenheng som forfalt ved utligningen av den skatt som gir grunnlag for kravet.

II

Endringane vert sett i kraft straks.

D.

Vedtak til lov

om endring i lov 28. februar 1997 om
folketrygd (folketrygdloven)

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (fol-
ketrygdloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 23 tredje ledd annet punktum oppheves.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning
fra og med 1. juli 2002.

Oslo, i finanskomiteen, den 12 .juni 2002

Siv Jensen
leder

Tore Nordtun
ordfører

Ingebrigt S. Sørfonn
sekretær